

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

Sörfözde.

A 60-as években az Alföldi városok és községek mohón, úgy szólva kapzsi módon fogták hozzá a sörfözde felállításához, e célból — nem tekintve a nagy költségeket, melybe ezen sörfözdekhöz szükséges építkezések kerültek, nem tekintve a sörfőzéshez meg kívánható eszközöknek abban az időben még drága voltát, — építkeztek derűre-borura, beszereztek mindent rohamosan, mintegy sörfőzési láz lepte meg az Alföldet.

Igy történt nálunk Szarvason is, itt is állítottak sörfözdét.

Az akkori vállalkozók nagy hibát követtek el. Nem vetettek számot a körülményekkel, például a sör egyik lényeges vetélytársával, a borral.

Abban az időben ugyanis még hirmondója sem volt a filloxerának, peronosporának és más, manapság már fellépett különféle szőlő pusztító rovarnak, vagy betegségnek.

Termett szőlő elég, szűrték a bort quantum satis. Az ára pedig oly csekély volt, hogy akkoriban annyi bort adtak az üres hordóért cserébe, amilyen ürtartalmú volt a cserébe adott hordó. Vagy pénzértékben kifejezve akóként 1 forint, vagy 1 frt 50 kr-ért a legjobb borokat lehetett kapni.

Ezt, a szesz termelésre nagy hallással bíró körülményt nem vették akkor figyelembe. De nem vetették számot más oldalról a sörfözde felállításának elhatározásánál azzal a körülménnyel sem, hogy a sörfőzésre alkalmas árpa megterem-e és ha megterem, tökéletes-e az minőség tekintetében, alkalmas-e sörfőzésre, továbbá még az is egy lényeges kérdés volt, hogy akad-e termelő.

Mindezek az itt felsorolt körülmények pedig főszerepet játszanak a sör előállításánál, de sőt még a sör gyártásánál alkalmazott munkavezető és elömlőkások szakértelme is különösen fontos tényező; — hozzáadva mindezekhez azt is, hogy a magyar ember abban az időben inkább megitta volna a bort az esetben is, ha az drágább lett volna mint a sör, mert a sört mindenki „német“ italnak tartotta s minden oly dolgotól, melyre rá lett sütvé, hogy „német“, attól — a magyar emert jellemző sajátosság felfogásánál fogva, minden igazabb ok nélkül, pusztá ellenszemből, — idegenkedett mindenki: — Megrovandó cselekmény volt abban az időben mindennek, pártolása, ami „német“ volt.

Mindezekből az következett, hogy ezek a körülményekkel való számítás nélkül felállított sörházak nem sokáig állhatnak fenn. Egy kis előre látással s üzleti számíttással már jó eleve megállapítható volt, hogy azok a rögtönösen felállított sörfözde sörtermelési ideje meg van számlálva.

Egyik tovább küzdött az akadályokkal, mint a másik, de végeredmény mégis csak az lett, hogy azokat előbb, vagy később beszüntetni kellett.

Azóta sokat változott a helyzet, sokat változtak a körülmények, sokat a tényezők, melyek az ily sörházak felállítását biztosítják.

A 80 as évek elején behurcoltatott hazánkba is a filloxera, majd néhány évvel később fellépett a peronospora. S azóta a szőlőbetegség és szőlőpusztító rovar különféle fajtái egyre jobban fenyegetik szőlőinket.

Nem szükséges ecsetelni hosszasan azon súlyos kárákat, melyet a filloxera hazánkban a szőlő ültetvényekben okozott. Jól tudja azt mindenki. Alig van meg azon szőlő ültetvénynek területileg $\frac{1}{3}$ része, vagy talán még manap-

ság ennyi sincs, mely meg volt 1880 ban. Ami megmaradt a filloxerától, tönkre teszi más betegség, más rovar.

Elértünk oda, hogy nem sokára alig lesz miből bort szűrni! Elértünk oda, hogy a bor ára oly magas, hogy csak luxus czikként kerül asztalunkra. Sokat haljuk a panaszt, hogy a mai berok, amellet hogy drágák, — ihatatlanok savanyuak, — vagy mindenféle izűek csak kellemes, élvezhető izűek nem. Még Noe dicső emléke ellen is sokszor vétkezünk, mert gyakran kárhoztatjuk ma, hogy miért is vitt szőlőt abba a bizonyos bérkába.

Ez — a szőlőnk pusztulása — az első fontos körülmény, mely azon gondolatra veti a gondolkodót hogy most már nem-e itt volna az ideje sörfözde felállításának eszméjét megpendíteni.

A bor drága, helyi termelésünk egyáltalán élvezhetetlen, vagyis azon akadály, mely a múltban a sörfözde beszüntetését jó részben okozta megszűnt.

A második körülmény mely szintén a sörgyártás felújítása mellett bizonyít az, hogy ma már minden magyar ember szívesen issza a sört, nem tartja most már német italnak s nem idegenkedik tőle.

A harmadik közrejátszó körülmény pedig az — s ez közegészségi szempontból nagyon is fontos, — hogy az emberiség többé kevésbé megkívánja, életmódjához, szervezetéhez úgy szólván elkerülhetlenné vált, hogy a borszeszt valamelyes alakjában élvezze. — Bor nem sok van s ami van is nagyon drága, a köznép nem fogyaszthatja, nem ihatja. A sör helyben nem gyártatik s ezt a szállítási drágítja meg, s emiatt ezt sem ihatja köznépünk. Utalva, szorítva van tehát a pálinka ivására.

Már pedig, hogy a pálinka az emberi szer-

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZÁJA

Véres napokból.

— Görög-felkelők kalandja. —

Gyöngye szél enyhítette a júliusi nap hevét, mikor a görög harcosok a zárda elé értek. Az a hét ruhán kalugyer, ki a klastromot lakta, ugyan nem valami szívesen eresztette be őket, de utóvégre mit tehetett. A görögök sok, erős és felvegyverezve, a kalugyer kivétel, gyöngye és bátoralan; ha nem nyílik a kapu: az a sereg majd bedünygeti vagy átmászik a falon, mely a klastrom udvarát körülzárta. Ez a fal ugyan magas volt és lőréssekkel ellátva, de mihaszna ennek ha senki sem védheti. A jámbor kalugyerek tehát teljesítették keresztény kötelességüket és menhellyel kinnlaktak üldözött hitrokonaiukat.

Ezek mint a szabadság bajnokai jöttek volna az országba, mikor az 1821. évi március havában Ipsilanti Sándor herceg betört Moldvába azon hitben, hogy a Romániában kijött lázadás a bojárok ellen a jeladás arra, hogy a rothadt török birodalom keresztény népeit lerázzák a súlyos rabigát, mely alatt már annyi százedon át nyögtek. A korneni sarj merész vállalatá-

azonban kudarcot vallott: hívei a Hetairia tagjai, kik vele jöttek, legtöbbször ott veszték a csatateret; az albanok, oláhok és pandurok pedig, a kiket maguk körül gyűjtött, elhagyták, elárulták abban a pillanatban, mikor velük győzni vagy meghalni készült. A hős fanariota Magyarországra menekült hol Munkács várában marasztalták vendégszerető oltalmazással. Segéneke maradványa pedig szétkergetve, hol egyik, hol másik irányban iparkodott az erdélyi vagy bukovinai határ felé, hogy keresztény országban nyerjen asylumot.

Azok, kik a bukovinai határhoz közeli Szlatina klastromba tértek, kilencvenheten voltak, többnyire görögök, kiket a szerb apasztari kapitány vezérelt. Ez azonnal megtett minden intézkedést, hogy sikeresen védhessék magukat és sietségre bizony elég oka volt. mert az ő, ki a templom tornyáról fürkészte a vidéket, nemsokára egy hatalmas török sereg közeledtét jelentette. Több mint ezeröttszázan voltak az oszmánok, egy bimbasí vezetése alatt. Három zsidó kalauzolta őket a helyi utakon. Mikor közel voltak a klastromhoz, az áruló atyafiak elakartak illanni, de a bimbasí nem engedte őket, hadd várják be ők is a harc végét, hogy a győzelem után nyerjék el kialakított díjukat.

A klastromból nem valami nyájasan fogadták a török sereget, hanem jól irányított golyókkal. Anasztazi kapitány a lőrészekhez állította a legügyesebb lövészeit, kiket a többiek folyton elláttak töltött puskákkal.

A tüzelés a törökök közt iszonyú pusztítást vitt

véghez, úgy hogy ezek tanácsosabbnak látták, kilébb térni a lőtávolságból. De azért nem hagytak fel ostromlasi tervükkel. Az árulók tanácskoztak a bimbasival, azután hoztak kukoricza kosarakat, miket felgyújtottak. Nemsokára a szél vigan dobta a szikrákat a magas falon át és a fából épült klastromépület lángot fogott. Ha a szorongatott görögök már előbb is kimelegedtek az egyenetlen harcban, most még inkább érezhették a melegt. De azért bátran kiállták ezt a tüzet is és a lőrészekből okádott golyók csak ritkán tévesztették el céljukat.

Már egy napnál tovább tartott a rettenetes ostrom és a hősiesség halálos aggodalommal töltvén el a jámbor kalugyereket, kik szívesebben meghuzódtak volna valahol az erdő mélyén. A zárda falában volt egy rejtett ajtó, kívülről vakolattal fedve, úgy, hogy nem lehetett észrevenni. Ezen át akartak a kalugyerek szökni, míg a zárda másik oldalán erősebben dühöngött a harc. Azonban az ajtó nehezen nyílt, és mikor kitémasztották, a gyöngye falazat is engedett. A törökök nyomban észrevették a kínálkozó rést és betörték rajta, háládatosságból legelőször is megölvén a hét kalugyert, kiknek ezt a szabad bejáratot köszönhették.

De Amasztazi észrevette a szerencsétlenséget és harcsoaival nyomban a templomra vonult, melynek ajtaját lehetőség szerint eltorlaszolta. De a görögök közül tizenheten mégis kiünnrekedtek. Haláluk bizonyos volt, tehát iparkodtak minél drágábban odaadni életü-

vezetre rossz hatással van, ártalmas, oly sokszor beigazolt tény, hogy ennek fejtegetésébe felesleges bocsájtkozni.

Ez ismét előtérbe tereli, eszünkbe juttatja a sörfőzés eszméjének felújítását azt, hogy e mellett állás kell foglalni, mert erre manapság már szükség volna.

Szerintünk a sörfőzés útjában ma már nem áll egyéb, mint a sörárpa.

Az a kérdés, hogy nálunk a sörárpa, ha megterem, lesz-e oly minőségű, mely alkalmassá teszi sör-gyártásra. Mert ha az itt termelt árpa sör-gyártásra beválik, akkor bátran lehetne sörházat felállítani.

Ez ideig nem gondolt senki sörárpa termelésre. A multban is az volt a hiba, hogy idegenkedtek tőle, s ezt az idegenkedést maga a sörivás elleni ellenszenv okozta.

Ez az ellenszenv ma már nem létezik. S ha látnák gazdáink, hogy árpa terményeiket itt is értékesíthetik oly áron mint másutt, vagy esetleg még magasabb áron — hát megpróbálkoznának a sörárpa termeléssel, ebben a kedvet, impulzust csak a sör-gyártás adná meg.

Mindenek előtt azonban próbát kellene tenni, hogy a sör-árpa mily minőségben fejlődik ki nálunk s mily mértékben alkalmas sör-gyártásra.

Ezután kevés mondani valónk van.

A sörfőzde felépítését részvénytársaság venné kezébe, amely részvénytársaságban minden esetre első helyen s intézőként szeretnénk látni a Szarvasi takarékpénztárt, mindjárt utána a Békés-Szentandrás takarékpénztárt; még pedig azon egyszerű okon, hogy a pénzügyintézetekben, mintegy garantiát látva a közönség a sör-gyártás életre valósságára és üzleti szempontból eredményre vezető voltára nézve, a részvények jegyzése mindjárt nem ütközne nehézségbe.

Végül még megemlítjük, hogy a sörfőzde felállítására alkalmas hely is kínálkozik. Még pedig e célra a Szentandrásra vezető köves útmenti leégett malom felépítettén, éppen alkalmasnak ígérkezik.

Azt hisszük elérkezett az ideje, hogy megpróbálkozzunk a felvetett eszme kivitelével.

Közgyűlés.

Szarvas város képviselő-testülete a folyó évi aug. 12-én rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlés ezuttal népes volt, 34 képviselő jelent meg. — Volt is vitában részünk.

A rendőrök fizetésének felemelési ügye kétszer is szóba került, először a mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után, és másodszor a 4-ik tárgynál, mely alá a főszolgabírónak, a rendőrség fizetése tárgyában keletkezett közgyűlési határozat törvénytelenységét kijelentő átirata vétetett fel.

ket harczolván utolsó lehetőségig. A görög lövészek pedig a templom tetejéről sikeresen folytatták a lövöldözést és a szék udvarban összepréselt törökök sorra hullottak.

Ekkor a bimbasi felhívta Anasztazit, hogy adja meg magát, megígérvén, hogy se ő neki, se görögének nem lesz semmi bántódásuk. De a görög kapitány jól tudta, mennyit ér a török ígérete kereszténnyel szemben: megvető szavakkal utasította vissza az ajánlatot. Csak annál hevesebb lett a harc. A már szinte tűzben álló templomtetőről szakadatlanul repültek a golyók a törökök felé. Egyszer csak a bimbasi is lefordult lováról. Egy golyó a fején találta s átfürödött a nyakcsigolyáig. Katonái azonnal levágták a holt vezér fejét és gondosan kendőbe burkolták, hogy majdan bizonyításuk vele, hogy mint hős a csatában esett el.

Ezalatt a templom tetején a láng folyton terjedt úgy, hogy a görögök kénytelenek voltak onnan leszállani. Nagysokára a törökök sikerült betérnie a templomba. De ez a harcnak még nem vetett véget. A görögök kétségbeesett védelemmel vonultak a szentély fala mögé és folytatták a lövöldözést addig, míg a vezérüket veszített törökök fegyverszünetet kértek.

A zajos, mert folyton lövésekkel kísért tárgyalások, nem maradtak eredménytelenül. A török már közel negyszáz halottat számlált; szépen beszűntette a harcot és barátságosan elvonult, szabad utat engedvén a görögöknek is, hogy hadd érhessek el a bukovinai

Dr. Salacz Oszkár képviselő úr a mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után előadja, hogy a jegyzőkönyv azon tétele, mely a belügyminiszternek a rendőrök fizetésének felemelése tárgyában kiadott rendelkezését tárgyalja, nem felel meg a közgyűlés határozatának.

Hű emlékezetünkben, hogy a közgyűlés miként határozott, úgy határozott, mint ahogy az a jegyzőkönyvbe felvéve lett. Lapunk július 25-iki számában rá is mutattunk arra, hogy ezen határozata a képviselő-testületnek törvénytelen.

A képviselő úr azt mondta, hogy a közgyűlés nem tartalmazza azt, a mit a közgyűlés kimondott, azt azonban nem hozta fel a képviselő úr hogy mily határozatot hozott akkor a közgyűlés. — Mert azt bizonyára nem hozta, amit most a képviselő úr a jegyzőkönyv szövegezésébe céljából sajátkezűleg megirt.

Most tehát, hogy a képviselő-testület, mint erkölcsi testület ezen furcsa kelepcezből valamilyen kibúvót találjon, ráhárítja a jegyzőkönyv szerkesztőjére a hibás jegyzőkönyvezést. A jegyzőt tolják előre bűnbakul. Ez a legkönnyebb módja a képviselő-testület reputációjának megvédésének.

Az, tisztelt képviselő-testület, súlyos vád, mikor az mondatik, hogy a jegyzőkönyv nem felel meg a hozott határozatnak. S csak az enyhíti ez esetben súlyosságát, hogy a képviselő-testület ezen vádra némán, mintegy érezve, hogy a hibás tulajdonképpen ő maga és senki más, minden igazat adó szó és jel nélkül fogadta Dr. Salacz Oszkár képviselő úr előterjesztését.

A képviselő úrnak ezen felszólalásában egy másik sajnálatos kijelentésével is találkozunk. Ugyanis, ha jól emlékezünk vissza, ezeket mondta: az előjáróság már akkor követte el a hibát, mikor a fellebbező rendőröket, midőn fellebbezésüket beadták, standá péde el nem csapta állásaikból. Miért? Bátorkodunk kérdeni. Talán mert manapság már az is bűn, ha az a rendőr azt a nyomorúságos 180 frnyi fizetését magasabbra emelni kéri; bűn az, hogy a nemes képviselő-testületnek krajezaroskodó, zsigori markuskodó határozataiban meg nem nyugszanak, az ellen fellebbezni merészelnék az ő szolgáló, kiknek csak az a kötelességük, hogy földre borúlva hálásan vegyék, alázattal túrják az ő mindenható intézkedéseiknek súlyát. Mert ha szolgának mertél születni, gyávának kell lenned s durd orrodal a földet, és meg kell alázkodnod a te fenéges urad intézkedése előtt. Így tégy, mert különben bűnös lész és büntetést kapsz.

A második felszólalása Dr. Salacz Oszkár képviselő úrnak a járás főszolgabírójának azon, a község előjáróságához intézett átiratára vonatkozik, melylyel a közgyűlésnek a rendőrség fizetése tárgyában hozott határozatát törvénytelennek tartja. — A képviselő úr ugyanis indítványozza, hogy a főszolgabíró rendelete a leghatározottabban utasítsák vissza, mert a főszolgabírónak

határt. De a kudarc rendkívül bosszantotta. A török ség féktelen dühe az árulók ellen fordult, kik a klastromhoz kalauzolták volt; nem bántotta őket, csak átadta a görögöknek, hadd fizessék meg ezek a megérdemelt bért . . .

Nagyobb bosszút nem is állhattak volna a szerencsétleneken. A törökök a görög lázadás kitérése óta elég leckével szolgáltak válogatott kinzások kitalálásában és megkell adni, hogy az inszurgensek nagyon intelligens tanulóknak bizonyultak. Divatba jött megint a keresztre feszítés, így nem sokkal ez előtt Konstantinápolyban 15 görög kereskedőnek a keresztet lógva, néznie kellett, hogy égetik el elevenen családtagjaikat, mialatt ők maguk kinban élveznek . . . A görögök is hasonló kegyetlenséggel akartak fizetni az árulóknak. A míg előkészítették a keresztet és a szegeket: elevenen megnyúzták áldozataikat, mivel egyik is, másik is, egy darab szíjat akart csináltatni bőrükből emlékül az elkecseregetett harczra, melyben két napig pihenés nélkül használták volt gyilkos puskáikat.

Ezeket a fegyvereket a menekülő görögök 1821. július 26-án Bajuceztién az osztrák határ őrtisztjének, kezébe lerakták. Elszéledtek, jámbor iparúzókká lettek, még csak antiszemizmussal sem vádolhatta őket többé senki.

P.

nincs joga a képviselő-testülettel ily hangon rendelkezni, ő az előjáróságnak igen, de a képviselő-testületnek nem felettes hatósága. Honnét veszi a jogot, mikor azt mondja, hogy a szükséges lépéseket megtette a képviselő-testület határozata megsemmisítése iránt; honnét veszi a jogot, mikor azt mondja, hogy a képviselő-testület kijátszotta, megkerülte a kérdésben forgó miniszteri rendeletet.

Mi úgy tudjuk, hogy a főszolgabíró ellenőrje a törvényes formák betartásának, ha valamely dolog nem a törvény korlátain belül mozog, kötelessége a szükséges lépéseket megtenni. Már pedig ez esetben törvény ellenes dolog történt, mert a képviselő-testület ellene szegült a miniszteri rendeletnek. Hogy egy ily határozat megsemmisítése iránt lépéseket tett, az csak kötelessége volt, s hogy erről az ő alantas közegét, az előjáróságot értesítette, azt a czéltól tette, nehogy az előjáróság a képviselő-testület cme törvénytelen határozatát végrehajtsa.

A rendőrség fizetésének felemelése ellen felhozta indokul nevezett képviselő úr még azt is, hogy ha község a rendőröknek, a kik csak léha dologtalan emberekből kerülnek ki, fizetését 240 frtra emeli, ez a tény a szocializmus terjedését idézi elő, mert — ugymond — a nehéz munkával élő ember ferde szemekkel nézi a kényelmes életmódban levő rendőrt.

Ez mind szép dolog! De hát abból az elcsapott rendőrökből nem lesz: ek-e szocialista vezetők. Ott a példa a vásárhelyi esetről, hol a főizgató egy elcsapott rendőr volt. Talán inkább úgy nevelünk szocialistát, ha a munkától embert megfosztjuk kenyerétől, még pedig tél idején.

Nagyobb kiterjedésű vitára adott még alkalmat a 2-ik tárgy is, mely alá a különféle építkezések és átalakításokra 68.000 frtos kölcsön felvétele tárgyában hozott tanácsi határozati javaslat volt felvéve.

A képviselő-testület ez ügyben is egy vaskos hibát követet el. Ugyanis egy közgyűlésen az építkezések megtételét elvileg kimondotta, hanem elfeledte ugyanakkor utasítani az előjáróságot arra, hogy a tervek és költségvetések beadására pályázatot írjon ki. Ezt a mulasztását a közgyűlés most pótolta 2 hó multával, vagyis az ügy lebhonyolítását kezdte előlről úgy, amint azt kezdeni szokás.

Egyébként a közgyűlés lefolyásáról egész röviden a következőkben számolunk be.

A legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésénél Dr. Salacz Oszkár képviselő hosszabb beszédjében előadja, hogy a rendőrök fizetésének felemelése tárgyában keletkezett miniszteri rendeletre vonatkozólag a gyűlés jegyzőkönyvében foglalt határozat nem felel meg a közgyűlés által kimondott határozatnak. — Kéri azt oda rektifikálni, hogy a miniszteri rendelet tudomásul vétetik s az foganatosítani rendeltetik, egyidejűleg utasítatik az előjáróság, hogy azon rendőröket kiknek a fizetésük felemeltetett, újévkor bocsássák el és helyettük a régi fizetéssel mások alkalmazozzon.

A közgyűlés ily értelemben határozott.

1. A Komár Mihálylyal házbely eladása iránt kötött adásvételi szerződés névszerinti szavazás mellett megerősítettett.

2. Az építészeti bizottság javaslata, a volt Bányó fogadó átalakítására szükséges 15,000 frtnak, — a nyári színház építésére szükséges 8,000 frtnak, — az Árpád szálló építési költség-többletének fedezésére szükséges 27,000 frtnak — az Árpád köz utcájának épületek kisajátítása általi meghosszabbítására szükséges 18,000 frtnak vagyis összesen 68,000 frtnak 50 évi törlesztés mellett leendő felvétele iránt. — Ezekre nézve a képviselő-testület úgy határozott, hogy a Bányó fogadó oly értelmű átalakítását, hogy abban a szolgabírói hivatal, az anyakönyvi hivattal együtt elférjen, kimondván, utasította az előjáróságot, hogy úgy erre valamint a színház építésére vonatkozó tervek és költségvetések benyújtására azonnal hirdessen pályázatot. Az Árpád szálló építésénél felmerült 27,000 frtnyi építkezési többlet költség pedig egyelőre a Szarvasi takarékpénztárnál nyitott folyó számlán továbbra is meghagyatik, mindaddig míg a fentebbi építkezések költségei is megállapítva leznenek, s azzal együtt hosszabb időre nagyobb pénzügyetnél felvehető lesz.

3. Békésvármegye alispánjának azon felhívása, melyben a képviselő-testület hozzájárulását kéri ahhoz, hogy egy vármegyei leány árvaház létesítéséhez a gyámpénztári tartalék-alapból 6477 frt 40 kr. tőke utalványoztassék ki.

E tárgyra vonatkozólag a képviselő testület a tanács azon határozati javaslatát fogadta el, hogy az alaphoz nem járulhat hozzá azon oknál fogva, mert a múltban elkövetett sikkasztásból eredt hiányt még ma is a közpénztárból kell a községnek pótolnia.

4. A járás főszolgabírójának a rendőrség fizetése tárgyában hozott határozatot törvénytelennek kijelentő átirata minden megjegyzés nélkül irattározatni rendeltetett.

5. Békésvármegye közigazgatási bizottságának határozata a szükséges tanyai iskolák felállítására iránt.

Ez ügyben a tanács véleménye alapján a képviselő-testület megkeresni határozta az ág. egyházat, hogy közölje a községgel, vajon szándékozik-e tanyai iskolákat felállítani, mert ez első sorban az ő kötelessége; — megkeresni határozta továbbá az egyházakat, hogy közöljék, miszerint az iskolai adó mily összeget képvisel, s az iskolai adót fizetők névsorát a községnek bocsájtanak rendelkezésére.

6. A községi iskolaszék tagjai megválasztottak.

7. Az ipar- és kereskedelmi tanoncz iskolai tantestület és az iskolai bizottság megválasztottak.

8. A községi iskolaszék 1896/7 évi pénztári számadása jóváhagyott s számadó számadói kötelezettsége alól felmentetett.

9. A községi ipariskola 1896/7 évi pénztári számadása szintén jóváhagyott s e számadást illetőleg a felmentvény megadatott.

10. A volt regale közbirtokosságtól átvett holt Körös parti növedék földeknek a megillető birtokosok kezére vissza bocsájttja s továbbra bérbe nem adását a közgyűlés kimondotta.

11. A községi és Cultur-alap földek bérbe adása iránt létre jött haszonbérleti szerződéseket 4 kivételével megerősíti. A décsi tanyai földek haszonbérbe adása iránti négy szerződést azonban felbontja és új árverés megtartását rendeli el.

12. Az italmérségi adó hátralékoknak befizetését rendelő pénzügyminiszteri rendelkeznek teljesítése az előjárásnak meghagyatik.

13. Az Árpád szálló épületének vármegyei felülvizsgálása eredményéről felvett jegyzőkönyv tárgyalása a következő közgyűlésre halasztottak.

14. A volt Sas fogadó átalakítása iránt létre jött szerződés jóváhagyott.

15. A vásári és heti vásári helypénz szerződési jog bérbe adásra vonatkozó szerződés jóváhagyott.

Ezzel kapcsolatban a vásártérre egy czédlárhoz felállítását a közgyűlés elhatározta.

16. A Budapesten felállítandó honvéd nevelő és képző intézetekben egy alapítványi helynek a kultur alap terhére leendő alapítását a közgyűlés elhatározta.

Ezzel a közgyűlés végett ért.

HIREK.

— **Főispáni szemle.** Lapunk múlt számában jeleztük, hogy vármegyei főispánja a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat védtöltéseit megszemlélni fogja. Ez a múlt hét folyamán meg is történt, ugyanis a főispán ezen szemléjét a velünk szemben levő ármentesítő társulatra is kiterjesztette. A szemlélt mindjárt a hét elején kezdte meg s a Hosszúfoki ármentesítő társulat védtöltésén egész Gyomáig haladt, majd aug. 10-én vagyis kedden az Ivánfenéki árment. társulat védtöltésén haladva a peresi komp átjárón a körös balpartjára, vagyis a mi védtöltéseinkre jött át, s innen haladt egészen a Mindszent alatti nagy zsillpig. A főispán ezen szemle útja alatt az eső folyton esett, ez azonban nem tartóztatta fel megkezdett útjában. Az egyes ármentesítő társulatok által, az árvíz elleni védbiztonság érdekében tett intézkedések, valamint védelmi anyagok és eszközök a szabályzatokhoz képest történt felszerelése és teljes rendben léte fölött a főispán meglegedését fejezte ki a társulatok tisztviselői előtt, kik ezen szemle útjában kísérték. — A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszárló társulat részéről jelen voltak, mint kalau-

zoló Fekete Márton kir. tanácsos, társulati főigazgató Biró Elek műszaki tanácsos, főmérnök és Dósa Andor szakaszigazgató-mérnök. A szarvasi járás részéről a járás főszolgabírója Krecsmárk János.

— **Az ipar és keresk.** Tanoncz valamint az ismétlő iskola tanító kara következőkép alakított meg a község képviselő testülete által: Igazgató Kutlik Endre Rajz tanítók: Liska János, Bodnár Endre és Szabó József. Tanítókul: Bodnár József Laukó Mátyás és Molnár János lettek megválasztva, vagyis ugyanazok, kik eddig is funkcionáltak.

— **Diszülés.** A Szt-Andráson fennálló „Ifjusági önképző kör“ 22 ikén gazdag programú diszülés rendez. A kis község ifjusága már több ilyen sikerült estével szórakoztatta Szt-András közönségét, mely sohasem szünt meg e törekvésüket pártolni. Mi is örömmel üdvözljük az önképzéssel járó e nemes irányú törekvést.

— **Nyilvános számadás.** Az egyetemi és akadémiai polgárok f. hó 8-án tartott jótékonycélú táncmulatsága erkölcsileg kitűnően sikerült, volt jó kedv vidám tánc kiváló kiviradtik a gyönyörű éjjel is kedvezett a mulatságnak. Anyagilag azonban, a közönség kevés számban való megjelenése miatt, a befolyt belépti díjak a kiadásokat sem fedezheték teljesen. Felőlfizettek a következők: Dr. Déry Henrik. Lusztig Sándor. 1 frt 50 kr. Dr. Mázor Elemér. Dancs Ferencz, Bielek Zoltán, Ponyiczky Máté, Dr. Glasner Adolf, Kazinczy N. 1 frtot. Dancs Béla, Kristoffi János, Petrics Béla, Szüle Kálmán, Csapó Soma, Sziichta Tivadar. Schiff Jenő, Frisch Ignácz. 50 kr. Golián Soma, 20 kr, összesen 13 frt 20 krt. Ezen összeghez hozzászámítva a rendezőség által a jótékonycélú adományozott 10 frtot, a „Békésm. egyetemi ifjak köre“ segélyalapja javára 23 frt 26 krt. küldött el a rendezőség. A jótékonycél érdekében lett felülfizetéseket köszönjük ismételtén és egyben említjük fel, hogy városunk országgyűlési képviselője nagyméltóságú Gróf Csáky Albin ur a jótékonycélú mulatságnak 10 frt küldött, mit szintén ezuton köszönnünk meg. A rendező bizottság.

— **Iskola szék.** A községi iskolaszék a f. évi aug. 12-én tartott közgyűlés által megalakítottván, annak elnökül Kutlik Endre; tagokul: Liska János, Mocsikonyi József, Veles Tamás, Moravcsik József, Kácsér Vilmos, Salacz József, Blaskó János, Janurik Pál, Molnár János, Opauszky István, ifj. Szrnka János, Achim Ádám, Szirmay L. Árpád, és Dr. Szemző Gyála választottak meg.

— **Ipar iskolai bizottság.** A folyó évi aug. 12-én tartott városi közgyűlésen az ipariskolai bizottság megalakítottatott. Ennek tagjau: id. Marschal János elnöke alatt a következők választottak meg: Táiber Gusztáv, Szüle Kálmán, Szlosziár János, Csizsár János, Demicsák János, Kántor Sámuel, Konvalina Ferencz, Köbl József, Melis Pál, Opauszky István, Harmati János, Ruzicska György és Tepliczki János.

— **Színház.** A tegnapi megnyílt színházi évadnak a társulat kitűnőségén kívül is nagy vonzó ereje és érdekessége lesz a kiválóbb újonságok egész lánca. Mindjárt e héten öt új darab előadásában lesz részünk gyönyörködni. Kedden Louis Varney pompás operetjét a „Kék asszonyt“ a legsikerültebb új operettet hozza színre Szarvason Makó társulata. Ez a pompás, szép zenéjű és kiváló szöveggel bíró darab a fővárosban nagy tetszésben részesült s hihetőleg nálunk is teleház fog tapsolni a hétfői premier előadónak. Vasárnap aug. 15. a Gyimesi vadvirág népszimű, 1 szor. Hétfőn aug. 16. Trilby szimű 2 szor. Kedden aug. 17. A kék asszony operettel szor. Szerdán aug. 18. Marianna szimű 1. szor. Csütörtökön aug. 19. A garasos alispán vigjáték 1 szor. Pénteken aug. 20. V-ik László. Dráma, díszelőadás. Szombaton aug. 21. Kapitány kisasszony operette. Vasárnap délután aug. 22. Nebánts virág operette. Vasárnap aug. 22. Mária bálya népszimű. 1. szor.

— **Ipar iskolai számadás.** Az 1897/8 iskolai évről összeállított ipariskolai számadást Kutlik Endre ipariskolai igazgató a község előjáróságához beterjesztette megvizsgálás és a közgyűlés eléterjesztés végett. A számadás, mely a község számvéveje által tétéleiben megvizsgáltván, rendben levőnek találtatott, — 1223 frt 60 kr bevétel és ugyanannyi kiadással zárattott. le.

— **Az előjáróság figyelmébe.** A „Deák Ferencz-utca“ kövezése alkalmából az egész utca hosszában az átjárók mentén lévő padlók felszedettek. Innen-onnan két-három hónapja, hogy a kövezés befejezetett, mindazáltal az átjárók padlóit pótolva nem lettek, ebből kifolyólag a nevezett utca lakói esős időben — mint a legutóbbi napokban is — bokaig kénytelenek a latyakban gázolni. Nagyön itt volna az ideje, hogy ezen — különben is Luca-széke módjára készült — mű út, végre-valahára

teljesen rendeztessék. Elvégre is, ily nagy forgalmi utczának nem valami nagy díszére válik az ez időszerinti állapot.

— **Hát még is csak jó az a biztosítás** Dr. Lengyel Sándor halásztelki földbirtokán termet összes búza, a tanya épület területén asztagba össze lévén rakva, már a csépléshez tették meg az előkészületeket, midőn az asztag valami okból kigyuladt és leégett. Dr. Lengyel Sándor összes terményét átlagban szokta biztosítani. Biztosítva volt pedig 2400 forint érték erejéig. Ezen tűzkár megállapítása végett a termés elbírálására a becslések a múlt hét folyamán megejtettek, mely becslésnél az első magyar általános biztosító társaság a töle megszokott igazságossággal járt el, mert ezen tűzkár esetben holdanként 4 métermáza gabona termés lett megállapítva, s így a károsult ré-1900 frtnyi összeg fizettetett kárjij fejében.

— **Táncmulatság.** Okrös Sándor a 2-ik zenekar vezetője, 50 kr. belépti díj mellett, a folyó évi augusztus hó 15-én, tehát a mai napon, a „Központ“ kávéházban táncmulatságot rendez.

— **Határozár.** A száj és körömfájás mindjobban terjedése miatt Szarvas község határát, valamint Csabcsüd pusztát a főszolgabíró a legszigorubb zárlat alá vétetni rendelte.

— **Az ismétlő iskola évi számadása.** Kutlik Endre iskolaszéki elnök az ismétlő iskola 1896/7 évi számadását a napokban terjesztette be a község előjáróságához, mely a közgyűlés előtt leendő tárgyalhatás céljából azt a számvéve által megvizsgáltatta. Az így tétéleiben megvizsgált és rendben talált, számadás került aztán a község képviselő-testülete elé, mely is a 883 frt 04 kr. bevétellel és ugyanennyi kiadással lezárt számadást jóváhagyta és számadókat, ezen éveilletőleg számadási kötelezettségek alól felmentette.

— **Katonai lóvásár.** Az évenként megtartani szokott katonai lóvásár nálunk Szarvason a folyó évi szeptember hó 18-án fog megtartatni. Orosházán pedig folyó évi szeptember 20-án. Ezen lóvásárlásra egy küldött katonai bizottság fog megjelenni, mely bizottság az elővezetett lovak közül mind azokat meg fogja vásárolni, amelyek katonai célokra alkalmasak és amelyek arra nézve megfelelőeknek fognak találtatni.

— **Zug kiállítások.** Ujabban ismételtén panaszok érkeztek a kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy egyes ügynökök különféle hirdetések segítségével iparosainkat külföldön folyamatban levő ugynevezett zug-kiállításokra kiállítóul megnyerni igyekeznek különösen azzal a biztatással, hogy befolyásukkal módjukban van az illető kiállító részére a legmagasabb kitüntetést biztosítani. Ilyen kiállítás tartatik az idő szerint Marszeleban és Londonban is. Iparosaink értelmisége tisztában van ugyan azzal, hogy a különféle látványosságokkal kapcsolatban nagy zajjal rendeztetni szokott hasonló zug-kiállítások kizárólag egyes magán vállalatok nyereszkedési céljainak előmozdítására tartatnak, s így ezen kiállítások inkább csak egyes tapasztalatlan iparosok húságának és reklámvadászatának kizsákmányolásra törekvésnek, de ma már mindenki tudja azt is, hogy az ilyen nem állami, sem más hatósági védnökség alatt nem álló kiállítások elnyert kiállítási érem, vagy oklevél semmiféle értékkel nem bír. s ennél fogva az ilyen kiállítások teljesen alkalmas arra, hogy az illető kiállító cégét nevétségessé tegye s így üzleti jó hírnevét is alássa. Felhívjuk ezek alapján az érdekelt iparosokat, bármí néven nevezendő kiállításban való részvételre magukat elhatároznak, ebbeli szándékukat az aradi kereskedelmi és ipar kamarában, vagy más iparos önkormányzati testületben hozzák nyilvánosságra, hogy ekként őket a kiállítások felől tájékoztatni lehessen. A kereskedelemügyi miniszter ur az oly kiállítások felől a melyek állami, vagy más hatósági védnökség alatt állanak, a melyeken való részvételt ennél fogva a körülményekhez, képest az illetők figyelmébe ajánlani lehet: jövőre esetéről-esetre az aradi kereskedelmi és ipar kamarával közölni fogja úgy, hogy ekként módjában lesz a kamarának az illetőket mindazon kiállításoktól visszatartani, a melyeken való részvétel teljesen czéltalan, a mennyiben azok az ipari érdekeinek rovására csak közönséges nyereszkedési vállalatok.

— **A temesvári.** „Velocitás“ kerékpár egyesület már szét küldte meghívóját az 1897. évi augusztus hó 20-án (Szent István napján) és 22-én Temesvár szab. kir. város törvényhatósága védnöksége alatt tartandó megüvítő ünnepélyre, melyet a Temesvári „Velocitás“ Kerékpár-Egyesület a modern igényeknek megfelelően

